

*Scholekster, Schiermonnikoog
18 juli 2025 | Doortje van Dijk*

*Heggenmus, Hilversum
2 december 2023 | Doortje van Dijk*

Neem ook bij een stadswandeling vooral uw kijker mee | Rolf Bruijn

Neem ook bij een stadswandeling vooral uw kijker mee!

Interview met Rolf Bruijn, stadsvogeladviseur van Hilversum

Aafke Yntema

Wat is een stadsvogeladviseur en hoe gaat een stadsvogeladviseur te werk? Wat zijn de plannen en zijn er al successen behaald? En met welke vragen kunt u als vogelliefhebber bij een stadsvogeladviseur terecht? Om antwoord te krijgen op deze en andere vragen bezocht ik stadsvogeladviseur Rolf Bruijn en interviewde hem onder de prachtige met kamperfoelie bedekte pergola achter zijn huis aan de Verbindingslaan in Hilversum.

Selfie mei 2024 | Rolf Bruijn

Stadsvogeladviseur is vrijwilligerswerk; wat doe je voor werk?

“Ik ben dataspecialist bij de provincie Groningen en ik houd me bezig met de transformatie van het landelijk gebied, of in ieder geval het ondersteunen van beleidsmedewerkers die daarmee aan de slag gaan. Welke maatregelen zijn effectief? Dat probeer ik voor Groningen met data te ondersteunen. Dat betekent dat ik me vooral richt op stikstofproblematiek en in mindere mate ook op natuurgebieden.”

“Ik werk veel met digitale kaarten, dat doe ik ook in mijn vrije tijd veel. Een dataspecialist is vaak geen inhoudsdeskundige, dat maakt het soms wel lastig omdat je dan de echte duiding mist. Daarom heb ik heel veel contact met inhoudelijke specialisten zoals ecologen en boeren. De provincie vindt het belangrijk dat er een gedegen cijfermatige onderbouwing is bij het beleid en dat probeer ik te leveren.”

Honderd soorten

Wat voor soort vogelaar ben je?

“Ik ben vrij recent, in 2017, geïnspireerd door mijn schoonouders, met vogelen begonnen. Met mijn eerste kijker ging ik mijn omgeving (o.a. Amstelveen) verkennen. Daarnaast begon ik te oefenen met de cd met vogelgeluiden van Nico de Haan. Ik wist echt niks, maar als je vaak gaat kijken, dan leer je snel. Ik vind het uiteraard leuk om iets

bijzonders te zien, maar je wordt geen stadsvogeladviseur als je alleen voor de zeldzame vogels gaat. Ik vind het al leuk als ik kauwen zie. Maar ik ben ook heel blij met het Laarder Wasmeer zo vlakbij, voor wat meer diversiteit. Wat ik ook leuk vind, is fotografie. Ik heb geen dure camera, maar een oude en daar probeer ik nu honderd soorten mee te fotograferen, voor echte, geaccepteerde waarnemingen. Ik ben hartstikke enthousiast, maar ik heb op dit moment met twee kleine kinderen en een drukke baan weinig tijd om vaak op pad te gaan.”

Waar het op neerkomt is dat je een aanspreekpunt en een uithangbord bent voor Vogelbescherming voor stadsvogels. Vogelbescherming organiseert regelmatig kennisbijeenkomsten voor ons. Vragen gaan natuurlijk het meest over soorten die gebouwgebonden zijn, zoals Huismussen en Gierzwaluwen. Dat zijn soorten die je bijna alleen in het stedelijk gebied ziet en die qua aantal achteruitgaan. Dat wordt deels veroorzaakt door ontwikkelingen in het stedelijk gebied. Bij de gemeente Hilversum zijn ze nu bezig met een

Wat is een Stadsvogeladviseur?

Stadsvogeladviseur is een vrijwilligersfunctie bij Vogelbescherming Nederland (VBN). De adviseurs zetten zich in voor het behoud van een aantrekkelijke leefomgeving voor vogels en mensen. Daartoe leggen ze een lokaal netwerk van relevante contacten binnen de gemeente aan en voorzien deze contacten en bewoners op verschillende manieren van informatie en advies. Ook houden ze op lokaal niveau in de gaten wat er in hun regio speelt op het gebied van stadsvogels en communiceren ze aandachtspunten naar Vogelbescherming. VBN ondersteunt Stadsvogeladviseurs met coördinatie en begeleiding. Daarnaast organiseert VBN bijeenkomsten ter versterking van het Stadsvogeladviseursnetwerk.

Aanspreekpunt en uithangbord

Een stadsvogeladviseur, wat moeten de lezers zich daarbij voorstellen?

“Dat is een moeilijke vraag, omdat elke stadsvogeladviseur daar een ander antwoord op zal geven. Het is een vrije rol binnen Vogelbescherming Nederland.

Soortenmanagementplan, een inventarisatie van de stedelijke vogels in de gemeente, een soort nulmeting. Daarmee kunnen ze ervoor zorgen dat bewoners bij het verduurzamen van tevorens weten welke maatregelen ze moeten treffen zodat er minder

Kauwenpaartje, Hilversum
1 oktober 2017 | Doortje van Dijk

kans is dat mensen uit onwetendheid spouwmuren isoleren (vleermuizen) of nesten vernietigen. Een ecologisch adviesbureau is bezig met dat plan en wij zijn betrokken bij het opstellen van beleid door de gemeente.”

Nestgelegenheid

Heb je ook overleg over het inbouwen van nestkasten, als er gebouwd gaat worden? “De huizen in de wijk waarin ik woon zijn tussen de vijf en twaalf jaar geleden opgeleverd en daar zijn keurig allemaal gierzwaluwkasten ingebouwd. Maar ik heb er nog geen Gierzwaluw in zien gaan. Ik denk dat er nog veel onderzoek nodig is om dit te optimaliseren. Ik heb weleens gelezen dat het bij huiszwaluwten soms jaren duurt voor ze succesvol zijn en dat het heel nauw luistert om die tenen succesvol te krijgen. Ik denk – en dat is een beetje mijn persoonlijke gevoel – dat het succes van dit soort oplossingen een beetje wordt overschat. Het is leuk en goed als mensen enthousiast zijn en ze nestkastjes ophangen, maar er hoort gewoon veel meer bij. Er wordt ook onderzocht hoe we op platte daken met zonnepanelen nestgelegenheid kunnen maken voor Scholcksters of meeuwen, omdat die in aantal achteruitgaan. De energietransitie is een bedreiging, maar biedt ook kansen en daar moeten we natuurlijk naar kijken.”

Kauwen afschieten

Kan je nog wat meer vertellen over je werkzaamheden als stadsvogeladviseur? “Ik krijg van allerlei kanten vragen over vogels in de stad en hoe ze te beschermen. Vaak weet ik het antwoord niet, omdat ik geen inhoudsspecialist ben, maar dan kan ik mijn netwerk bij de Vogelbescherming inschakelen. Ook kan ik natuurlijk de VWG om raad vragen. Toen ik in 2021 stadsvogeladviseur werd, ben ik direct lid geworden. Sindsdien is de vereniging een vitaal onderdeel van mijn netwerk. Ik heb bijvoorbeeld in 2022 veel hulp van de VWG gehad bij de zaak van de overlast van Kauwen op de Groest. De gemeente wilde die gaan afschieten. Ik was net stadsvogeladviseur en dacht: “Not on my watch!” Ik heb contact gehad met Piet Spoorenberg en anderen. Uiteindelijk werd er een bezwaarschrift ingediend namens de VWG en ook namens enkele andere organisaties. Ik ben nog persoonlijk naar het provinciehuis in Haarlem gegaan om het te overhandigen. De bezwaarschriften resulteerden in media-aandacht en dat zorgde er waarschijnlijk voor dat de gemeente de vergunningsaanvraag voor het afschieten introk.” Sinds kort is Han Westendorp (actief lid van de VWG) ook stadsvogeladviseur in Hilversum. Er zijn er nu dus twee. “We kunnen nu het werk verdelen,

maar ook samen optrekken. Dat doen we bijvoorbeeld bij het project MUS (Meetnet Urbane Soorten) van Sovon. Ik maak met een buurtgenote drie keer per jaar de telronde voor postcodegebied 1223. We noteren dan wat we per punt gedurende vijf minuten zien of horen. Han coördineert de tellers in Hilversum en zorgt ervoor dat er genoeg tellers zijn. De gemeente vindt het heel belangrijk dat ze goed in beeld hebben hoe het zit met de soorten.”

Successen en uitdagingen

De redding van de Kauwen op de Groest ervoer Rolf als een succes. De strijd om meer vergroening ziet hij als een constante uitdaging. “De oplossing voor veel problemen is vergroening. Het is een uitdaging om daarvoor bij de gemeente de handen op elkaar te krijgen. We beginnen met goed monitoren om te zorgen dat de trends duidelijk zijn en dan kunnen we het beleid toetsen. Ik ben dataspecialist, dus ik ben al snel geneigd om te willen monitoren en daar mijn energie in te stoppen. Ik maak me vooral zorgen over de struikbroeders (bijvoorbeeld Merel, Heggenmus, Winterkoning), omdat ik daar de trend echt heel drastisch achteruit zie gaan. De struiklaag ontbreekt hier gewoon. Dat geldt voor een groot deel van Hilversum en voor heel veel gemeentes. Ze zeggen

*Vrouwetje Huismus op dak met zonnepanelen, Hilversum
31 oktober 2023 | Doortje van Dijk*

dan dat mensen geen struikgewas willen, omdat hangjongeren zich erachter kunnen verschuilen, omdat er afval in achterblijft en omdat het arbeidsintensief is. Als er iets nieuws wordt aangelegd, dan is dat vaak gras met bomen en wat gecultiveerde vaste planten.”

Stadsnatuur

Wat waardeer je en wat mis je bij de VWG?

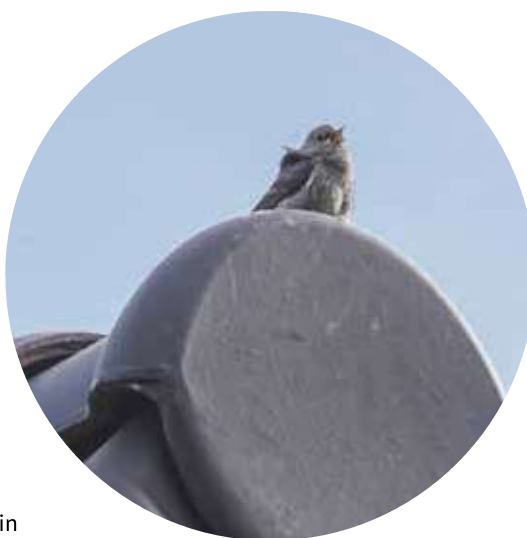
“Ik waardeer de enorme hoeveelheid kennis die aanwezig is bij de VWG. En ook de bereidheid om als het nodig is actie te ondernemen. Om op te komen voor de kauwen bijvoorbeeld, een van de minst geliefde vogels van Nederland, maar niet bij de Vogelwerkgroep. Wat ik mis – en dat geldt niet alleen voor de VWG – is dat stadsvogels als volwaardige vogels worden gezien. Mensen gaan naar de Marker Wadden of naar de Oostvaardersplassen, want daar zitten vogels die ze nog niet op hun lijstje hebben staan. Maar ik zou toch mensen echt willen adviseren om ook in het park waar je dagelijks komt met een kijker rond te gaan lopen! Ik zit alweer te popelen om in het centrum de Zwarte Roodstaart te horen en te kijken waar hij zit. Soms zie je minder bijzondere soorten, maar de diversiteit op zich is al bijzonder. Over stadsnatuur worden de

laatste tijd ook mooie documentaires en films gemaakt, dat heeft me wel geraakt. Stadsnatuur mag van mij nog wel wat meer aandacht krijgen, ook bij de VWG.”

Plannen

Rolf is van plan om meer aan educatie te gaan doen. Misschien vogelwandelingen voor kinderen vanaf 8-9 jaar. Ook wil hij speciale vogelroutes (voor volwassenen) in Hilversum bedenken.

“Misschien zijn er leden die tips hebben?

*Zingend mannetje Zwarte roodstaart op dakpunt
Eemnes, 14 april 2024 | Doortje van Dijk*

Sinds kort heeft Vogelbescherming een website met routes om vogels te kijken, ‘Mijn vogelroutes’. Zoiets, maar dan

voor Hilversum. Fiets- en wandelroutes, met uitleg over wat je gaat aantreffen en wanneer de beste tijd is. Dan bedoel ik ook routes die mensen kunnen doen als ze vanuit hun woning met de hond gaan wandelen. Heel laagdrempelig en toegankelijk, om zo meer mensen enthousiast te maken. En misschien kan ik voor de VWG een cursus bedenken of eens een excursie leiden, toegespitst op stadsvogels. Verder maak ik graag van de gelegenheid gebruik om twee oproepen te doen. We kunnen altijd meer MUSTELLERS gebruiken. Dus als er leden zijn die op deze manier een bijdrage willen leveren aan het monitoren van vogels in Hilversum, graag! Je hoeft geen ervaren teller te zijn. Meer informatie vind je op de website van Sovon. Belangstellenden kunnen zich bij mij of bij Han aanmelden.”

“Daarnaast zijn er misschien leden die tips of opmerkingen hebben bij de vogelinventarisatie voor het eerdergenoemde soortenmanagementplan van de gemeente Hilversum. De mensen van het ecologisch adviesbureau die met die inventarisatie bezig zijn hebben wel kennis van vogels, maar geen lokale kennis. Er zijn waarschijnlijk leden die precies weten waar bijzondere vogels zitten. Ik heb contact met de gemeente over dat plan, dus ik kan advies geven en kritische punten aandragen.”